

Täysistunto

Torstai 13.2.2025 klo 16.00—19.23

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähättävien investointien verohyvityksestä sekä laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 207/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.30 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen viime keväänä kehysriihessä päättämät uudet kasvutoimet jalkautuvat tässäkin esityksessä. Olemme valmistelleet valtiovarainministeriössä koko viime vuoden loppupuoliskon ajan hallituksen esitystä koskien suurten investointien verohyvitystä. Verohyvityksen tarkoitus on saada tähän maahan aikaan investointeja, talouskasvua ja paljon kaivattuja työpaikkoja. Investoinnit uusiin tehtaisiin ja tuotantokoneistoon tarkoittavat uusia työpaikkoja ja uutta liiketoimintaa. Tämä maa tarvitsee kipeästi uusia investointeja kasvaakseen. Investoinnit ovat liiketoiminnallisesti kannattavia, jos niiden tuottama odotettu kassavirta on riittävän suurta investoinnin kuluihin ja verotukseen sekä riskeihin nähden. Nyt lähetekeskustelussa oleva lakiehdotus vastaa juuri tähän käsillä olevaan investointipulaan.

Veropolitiikka voi parhaimmillaan vauhdittaa puhdasta siirtymää ja teollisuuden uudistumista. Esimerkiksi puhtaan vedyn tuotannon ympärille voi syntyä arvoketjuja ja ekosysteemejä vaikkapa laajemmin kemian prosessiteollisuuden ympärille. Hallitus ilmoitti hiljattain esimerkiksi uudesta TNT-tehdasinvestoinnista Poriin. Räjähdeaineet palvelevat maanpuolustuksen tarpeita, ja vedyn, ammoniakkin ja typpihapon valmistus on puolustusteollisuuden arvoketjujen kiinteä osa. Luomme uutta teollisuutta Suomeen järkevän veropolitiikan avulla. Valtio ei valitse voittajia, mutta voimme vauhdittaa osaltamme investointeja.

Arvoisa puhemies! Verohyvitys on osa hallituksen kevään kehysriihessä linjaamaa kasvupakettia. Muita tuolloin sovittuja ovat muun muassa Teollisuussijoituksen lisäpääomittaminen 300 miljoonalla eurolla sekä kantaverkkoyhtiön pääomittaminen. Teollisuussijoituksen lisäpääomittamisella haemme riskirahoitusta kasvaviin korkean teknologian me-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

nestystarinoihin markkinasijoittajaperiaatteella. Vivutamme siis yksityistä rahaa. Myös kantaverkkoyhtiön investointien skaalaaminen etenee.

Puhtaan siirtymän investointitarpeet koko kansantaloudessa ovat mittavat. Arviot investointitarpeista Suomessa vaihtelevat yli sadasta miljardista eurosta jopa kahteensataan, lähes kahteen ja puoleen sataan, miljardiin euroon. Puhtaan siirtymän investointien tärkeyttä on entisestään kasvattanut maailmanpoliittisen tilanteen muuttuminen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja energiatoimitusten käyttö aseena on aiheuttanut geopolitiittisen kriisin, joka tekee entistäkin kiireellisemmäksi EU:n ja Suomen tarpeen vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvan energian käyttöönottoa, teollisuuden vähähiilistämistä ja oman kapasiteetin kasvattamista aloilla, jotka ovat strategisia siirryttäessä kohti nettonollataloutta. Geopolitiittisen tilanteen muutos on johtanut myös kiihtyneeseen kilpailuun puhtaan siirtymän investoinneista. Esimerkiksi Yhdysvalloissa yrityksille on ollut tarjolla eri sektoreilla satojen miljardien dollarien edestä valtiontukia, joilla edistetään kotimaista energiantuotantoa ja teknologiaa.

Geopolitiittisen tilanteen muutos on vaikuttanut myös EU:n valtiontukipolitiikkaan. Esimerkiksi niin sanottujen tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden perusteella jäsenmailla on mahdollisuus myöntää tukia uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamista, teollisuuden vähähiilistämistä ja nettonollataloutta edistävälle hankkeille normaalia valtiontukisääntöä joustavammin. Näiden joustojen perusteella EU:ssa on myönnetty investointitukia miljardien eurojen edestä.

Vaikka Suomeen on suunnitteilla merkittävä määrä puhdasta siirtymää edistäviä investointeja, varsinaisten tehtyjen investointipäätösten määrä on edelleen pieni. Suomella on pienenä maana ja nykyisessä julkisen talouden tilanteessa rajalliset taloudelliset mahdollisuudet vastata kiihtyvään valtiontukikilpailuun. Toisaalta ilman riittäviä tukia on ilmeinen riski, että merkittävä osa jo nyt julki tuoduista investointiaikeista jää toteutumatta tai toteutuu Suomen sijaan jossain muualla. Etenkin korkean jalostusarvon ja uusien puhtaan siirtymän tuotteiden teolliset investoinnit kiinnostavat kaikkia maita, ja tukien tarjonta tällaisille hankkeille on erityisen runsasta.

Suorien tukien lisäksi Suomen kaltainen maa voi osallistua kilpailuun verotuksen keinoin. Investointihyvityksen tavoitteena onkin edistää arvoltaan ja vaikutuksiltaan merkittävien puhtaan siirtymän investointihankkeiden toteutumista Suomessa. Ehdotettu investointihyvitys on valtiontukea, ja sen voimaantulo edellyttää, että komissio hyväksyy hyvityksen käyttöönoton. Hyvityksen reunaehdot on tästä syystä valmisteltu siten, että hyvitys täyttäisi komission tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden vaatimukset. Komission hyväksyntää hallituksen esityksen mukaiselle investointihyvitykselle odotetaan lähiaikoina.

Arvoisa puhemies! Samanaikaisesti investointihyvityksen valmistelun kanssa hallitus on valmistellut avustusmuotoisen tukiohjelman merkittäville puhtaan siirtymän investoinneille. Komissio on antamallaan päätöksellä hyväksynyt kyseisen avustusmuotoisen investointitukiohjelman sisämarkkinoille soveltuvaksi. Tämän tukiohjelman täytäntöönpano on alkanut sitä koskevan valtioneuvoston asetuksen tultua voimaan tammikuussa. Tukiohjelmalle on varattu 400 miljoonan euron valtuus tämän vuoden budjetissa hallituksen investointiohjelmaan sisältyvän elinkeinopoliittisen varauksen käyttöön perustuen.

Investointihyvityksen valmistelussa on pyritty siihen, että sen soveltamisala kattaisi mahdollisimman laajasti niitä investointeja, joita kriisi- ja siirtymäpuitteiden nojalla on mahdollista tukea. Hyvitys kohdistuu suuriin investointeihin, ja hallituksen esityksessä suurella tarkoitetaan vähintään 50 miljoonan euron investointia. Verohyvityksen saivat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

käyttöön kaikki laissa säädetyt edellytykset täyttävät investoinnit. Riittävän korkea soveltamisraja tekee verotuottovaikutuksista hallitummat ja on myös tärkeä hallinnollisten resurssien käytön kannalta. Hyvitystä voitaisiin myöntää uusille hankkeille eli sellaisille, joita koskevaa investointia ei ole vielä aloitettu. Hyvityksen määrä olisi 20 prosenttia investointikustannuksista ja enimmillään 150 miljoonaa euroa. Enimmäisraja olisi valtiontuki-vaatimuksesta johtuen konsernikohtainen. Investointihyvityksen myöntää ja tuettuja investointihankkeita valvoo Business Finland. Investointihyvitys on myönnettävä vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä aikaraja perustuu kriisi- ja siirtymäpuutteisiin, jotka ovat tällä hetkellä voimassa ainoastaan tämän vuoden loppuun asti.

Investointihyvityksen käyttöön liittyvät reunaehdot on pyritty muotoilemaan siten, että hyvitys ei vaarantaisi julkisen talouden kestävyyttä. Hyvitys vähennetään yhtiön maksettavaksi tulevasta yhteisöverosta, joten se kohdistuu vain voitolliseen toimintaan. Hyvitystä voisi käyttää verotuksessa siinä vaiheessa, kun investointi on valmistunut, kuitenkin aikaisintaan vuonna 2028. Investointihyvitystä olisi mahdollista käyttää vuodessa enimmillään kymmenen prosenttia sen kokonaismäärästä, ja hyvitys olisi käytettävissä vuoteen 2047 asti. Alustavien arvioiden mukaan ja hallituksen esityksen mukaisilla reunaehdoilla investointihyvitys voisi koskea noin 15—30 investointihanketta ja hyvityksen yhteismäärä voisi olla tällöin 0,9—2,3 miljardia euroa, mikä jakautuisi usean vuoden aikavälille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

17.39 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tämä investointihyvitys oli hallituksen viime vuoden kehysriihen parhaimpia päätöksiä. Nyt sitten vaan valitettavasti tässä on käynyt vähän niin, että tässä investointikanuunassa murkula uhkaa jäädä sinne putkeen. Tämän johtuu siitä, että kun me katsomme tämän kannustimen rajauksia — niin tätä minimimäärää kuin sitten ajallista kestoja kuin myös sitten sitä, minkätyyppisiin investointeihin tämä hyvitys on mahdollista käyttää — niin lopputuloksena huomaamme, että käy juuri niin, niin kuin valtiovarainministeri kävi lävitse, että tälläkin hetkellä paras arvaus on se, että noin 15 tai 30 investointia parhaimmassa tapauksessa voisi lähteä liikkeelle. Lausuntopalautteen perusteella tämäkin näyttää aika optimistiselta arviolta. Senpä takia olisi järkevää, että eduskuntatyössä vielä katsottaisiin, voitaisiinko tämän hyvityksen ehtoja parantaa siltä osin, että yhä useampi uusi investointi myös tosiasiallisesti lähtisi liikkeelle eikä tämä tuki kohdistuisi vain jo sellaisille investoinneille, jotka nyt odottavat, että koska täällä nuija kopauttaa ja lainsäädäntö on valmiina, jolloin tämän tuen hyöty myös talouskasvulle ja kansantaloudelle jää aikaa kyseenalaiseksi.

Siksipä olisi syytä tarkistella ensinnäkin tätä minimimäärää. Tämä 50 miljoonan euron alaraja on sinänsä ymmärrettävä nimenomaan tämän veromenetysvaikutuksen arvioimiseksi, mutta jos tosiasiallisesti halutaan useampi investointi lähtemään liikkeelle, niin olisi syytä tätä tarkastella alaspäin tai edes mahdollistaa se, että pystyttäisiin tekemään sitten yhteishankkeita.

Toinen kokonaisuus liittyy tähän aikarajaan, joka todella nyt tulee näistä EU-säännöistä, mutta kun me tiedämme jo nyt, että isoimmat EU-maat ovat ilmoittaneet, että paluuta vanhoihin valtiontukisääntöihin ensi vuoden alusta ei ole eikä tule, ja komissio on tästä uusia lainsäädäntöhankkeita lähtemässä viemään eteenpäin jo tässä kuussa, niin minusta olisi perusteltua, että Suomessa jo tässä vaiheessa lähdetäisiin siitä, että aikaikkunan pitää olla pidempi, jotta todella yhä useampi uusi hanke tämän myötä lähtisi liikkeelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Ja kolmanneksi, kun tämä kuitenkin julkiselle taloudelle jotain maksaa vähintään verotulojen vähenemisenä, olisi minusta syytä, että kun me luomme uusia yritystukia, niin pyrkisimme nyt ainakin osittain rahoittamaan sen sillä, että vihdoinkin karsisimme joitain jo olemassa olevia tukia. Ja itse asiassa, kun katsoo niitä lausuntopalautteita, joita tähän kokonaisuuteen on annettu, ne tukisivat kaikkia näitä kolmea kokonaisuutta ja huomioita, jotka tässä nostin esille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

17.42 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tullut esille, hallituksen esitys on rajaamassa investointien verohyvityksen vain suuryrityksille. Kuten esimerkiksi Etelä-Savon kauppakamarin lausunnossa itäisen Suomen ohjelmaan todettiin, alueemme yritysten kannalta nämä investointien kokoon liittyvät rajat ovat liian korkeita. Eri arvioiden mukaan — joka sekin tässä tuotiin esille — nykyiseen 50 miljoonan euron rajaan ei tule pääsemään kuin pieni määrä yrityksiä, todennäköisesti vähemmän kuin mitä hallitus on itse arvioinut. Nekin investoinnit ovat lähinnä Länsi- ja Etelä-Suomeen, minnekä painottuu myös valtaosa näistä vihreän siirtymän investoinneista. Jotta tämä verohyvitys toisi elinvoimaa koko maahan, jotta koko Suomi pysyisi kehityksessä mukana ja olisi tasavertaisessa asemassa investointien osalta, on verohyvitys laajennettava myös pk-yrityksiin.

Arvoisa puhemies! Nämä yksittäiset suuretkin investoinnit ovat totta kai tärkeitä, mutta itäiseen Suomeen niitä ei tällä hetkellä ole tulossa. Meille paljon merkittävämpiä ovat suurempi joukko pienempiä investointeja, joihin mahdollisimman moni alue ja yritys pääsisi mukaan. Tähän hallitukselta odotetaan toimenpiteitä. Ne olisivat niitä konkreettisia tekoja itäisen Suomen hyväksi, erityisesti tässä geopoliittisessa tilanteessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja sitten edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.43 Eeva Kalli kesk: Arvoisa herra puhemies! Suomi tosiaan tarvitsee kipeästi investointeja, kasvua ja työtä, ja siksi on erittäin hyvä, että me olemme nyt viimein saaneet tämän esityksen tänne eduskuntaan käsiteltäväksi.

Tämä esitys on siis sinänsä erittäin tervetullut ja kaivattu, mutta valitettavasti esityksen reunaehdot, tämän hyvityksen reunaehdot, on rajattu nyt tavalla, joka uhkaa kyllä rajata myös tämän vaikuttavuuden huomattavasti pienemmäksi kuin mikä olisi se potentiaali, jos nämä reunaehdot olisivat joustavammat. Perustan tämän näkemykseni niihin lukuisiin yhteydenottoihin, viesteihin, joita olen saanut yksittäisiltä yrityksiltä, elinkeinoelämän edustajilta ja yrittäjiltä, jotka kyllä haluaisivat investoida mutta tässä jokseenkin epävarmassa maailmassa nyt pohtivat, mikä on se oikea aika ja uskallanko tehdä tämän investoinnin ja kannattaako se tehdä. Uskoisin, että nimenomaan tämänkaltaisen kannuste nyt voisi auttaa tekemään sen paljon kaivatun investoinnin.

Siksi näen, että tässä on eritoten kaksi ongelmaa, jotka ovat kuitenkin tämän kansallisen liikkumavaran sisällä, eli me voisimme täällä kansallisesti päättää toisin, ja siksi nyt haluan tämän näkemykseni esiin tuoda.

Ensinnäkin tosiaan tämä jo aiemmin mainittu kohtuuttoman korkea raja, tämä 50 miljoonan euron raja, kyllä rajaa todella ison osan potentiaalisista investoinneista pois. Itse kyllä ajattelen, että meillä ei ole varaa jättää kannustamatta pienempiä investointeja toteutumaan, ja siksi toivoisin, että tätä voitaisiin yhdessä vielä katsoa ja arvioida, voitaisiinko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

ihan merkittävästikin laskea tätä investoinnin rajaa, jolloin todellakin saataisiin niitä enemmän toteutumaan.

Ja sitten tietysti tässä on myös tämä laitospöytäkirjaongelma. Eli on myös isoja investoreita, esimerkiksi konserneja, jotka investoivat paljon, joilla on kunnianhimoiset investointiohjelmat mutta ne investoinnit jakautuvat eri puolille Suomea, eri tehdaspaikkakunnille esimerkiksi, ja yksikään näistä yksittäisistä investoinneista ei ylitä tätä 50 miljoonan euron rajaa, vaikka sinänsä yhteenlaskettuna investointiohjelma olisi merkittävä. Tähänkin meidän tulisi mielestäni vielä keskittyä ja pohtia, voitaisiinko tämä yhdessä sopia vielä muutettavan.

Eli näillä evästyksillä, arvoisa valtiovarainministeri, hyvät kollegat. Sinänsä toivottu ja tervetullut mutta reunaehdoiltaan valitettavan rajattu esitys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

17.47 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Suomen taloutta vaivaa nyt luottamuspuola. Kansalaiset, yksittäiset kuluttajat, eivät luota riittävästi taloudelliseen tulevaisuuteen, ja se näkyy siinä, että nekään, joilla olisi nyt varaa, ostovoima kenties kasvanut, eivät uskalla investoida, tehdä hankintoja, ostaa vaikka asuntoa, ja se näkyy meillä nyt taloudessa. Se luo myös negatiivisia riskejä tämän vuoden ennustettuun talouskehitykseen. Voi olla, että se meidän kaikkien toivoma talouden kasvu jää vaisummaksi juuri tämän takia. Ja samaan aikaan yritykset eivät usko tulevaisuuteen riittävästi, eivätkä uskalla investoida. Tämän lisäksi meillä on vielä riskejä ulkomailta. Potentiaalinen kauppasodan uhka ja tullit Suomen Pankin laskelmien mukaan aiheuttavat meille sen tilanteen, että pahimmillaan toteutessaan niiden vaikutus Suomen talouteen on 0,5—1,5 prosenttiyksikköä alaspäin talouskasvua. Ja tässä tilanteessa, jos joskus, meidän pitäisi yhdessä luoda politiikalla nyt luottamusta tulevaisuuteen, myös näkymää, pitkän tähtäimen näkymää niin, että yritykset uskaltaisivat katsoa kauemmas, he luottaisivat tähän regulaatioympäristöön, ettei ole niin, että kohta taas tulee veronkorotuksia vuoden päästä. Ei näin, vaan että uskottaisiin ja luotettaisiin, että tämän verotuksen ja sääntelyn osalta toimintaympäristö pysyy vakaana.

Nyt tarvitaan myös tämmöisiä investoinnin ja kasvun kannusteita, ja niitä tarvitaan monenlaisia. Nyt on erittäin hyvä, että hallitus on tuonut tämän esityksensä eduskuntaan. Tähän odotettiin jo viime vuoden puolella, että olisi päästy liikkeelle. Valitettavasti aikaikuna tässä on hyvin kapea. Ne hankkeet, jotka tähän voisivat tulla — ja toivottavasti niitä on mahdollisimman monta — ovat sellaisia, jotka ovat olleet pitkälti jo valmisteluputkessa. Mutta aivan kuten edustaja Kalli edellä täällä nosti esille, tähän sisältyy muutama tosi hankala raja, ja yksi, jota elinkeinoelämä on myös kritisoinut ja valmisteluvaiheessa toivonut, että se poistuisi sieltä, on se, että näitä katsotaan aina laite-/investointikohtaisesti, ei niin, että jos jollakin isommalla yrityksellä on joku laajempi investointiohjelma, joka ylittää tuon 50 miljoonaa, niin se hyväksyttäisiin tämän piiriin. Ei näin, minusta tätä kannattaisi tarkastella nyt uudestaan. Ja kun katsoo hallituksen esitystä, siellä on muuten kansainvälistä vertailua, niin kuin pitää yleensä olla, ja sieltä näkee, että Saksassa ja Ranskassa ja Tanskassa nämä rajat ovat selvästi matalampia, milloin tukia saadaan. Saksassa puhutaan jopa 500 000:sta tai miljoonasta eurosta, siis pk-yritykset otetaan mukaan tähän. Miksi meillä ne jätetään nuolemaan näppejään? Tässä on riski, että jää luvun käteen, jos nämä jättihankkeet eivät toteudukaan, kun rajat on pantu näin tiukoiksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

17.50 Ville Valkonen kok: Arvoisa puhemies! Ympäristövastuu ja talouskasvu ovat yhteensovitettavissa. Puhdas teollinen siirtymä on kansainvälinen megatrendi, ja koko maailma kamppailee kestävän talouskasvun yhdistämisessä ilmastonmuutoksen torjuntaan ainakin pitkällä aikavälillä. Ilmastonmuutoksen torjunta on meidän velvollisuus, mutta se on myös valtava mahdollisuus Suomen kaltaiselle osaamisvetoiselle, vastuulliselle maalle. Tällä hetkellä meneillään on ennennäkemätön uudelleenteollistumisen aalto, ja mitä suurempi osa tästä aallosta saadaan Suomeen sijoittumaan, sen parempi. Sen lisäksi, mitä enemmän Suomi kehittää teknologisia ja taloudellisia ratkaisuja tämän aallon harjalla, sen parempi koko maailmalle ja tietenkin myöskin meidän viennillemme. Tämä investointien verokannustin on erinomainen esimerkki merkittävästä työkalusta, jolla tässä megatrendissä voidaan olla mukana, yhtä aikaa edistää kestävää talouskasvua ja luoda Suomeen hyvinvointia. Tietenkään tämä yksinään, yhtenä työkaluna, ei millään tavalla ratkaise kaikkia tähän puhtaaseen teolliseen siirtymään liittyviä haasteita, mutta ei ole tarkoituksaan.

Kuten todettua, hallitus, suomalainen yhteiskunta ja talouselämä etenevät hyvin monella rintamalla tällä hetkellä. Verokannustimessa on se hyvä puoli, että se on kilpailuneutraali, se kohdistuu ainoastaan voitollisiin hankkeisiin. Suorissa tuissa riskinä on tietenkin aina hankkeen pitkän aikavälin vaikuttavuus. Tällaisessa verotuessa sitä ei ole. Tämä on rajattu nimenomaan isompiin hankkeisiin sen takia, että haetaan aitoa vaikuttavuutta puhtaassa teollisessa siirtymässä. Mitä matalampi raja olisi, sen laajemmalle alalle tuki kohdistuisi. Silloin varmaan tulee enemmän piiriin myöskin sellaisia investointeja, jotka joka tapauksessa toteutuisivat. Tällä me kohdistetaan vaikeassa julkisen talouden tilanteessa liikkumavaraa juuri niihin hankkeisiin, jotka ovat ehkä kansainvälisessä kilpailussa kaikkein vaikeimmassa asemassa, eli suuriin. Verojaosto tulee käsittelemään tämän asian mahdollisimman nopeasti. Me ollaan ennakkokäsittely jo aloitettu.

Loppuun haluan, arvoisa puhemies, sanoa sen, että juuri tämän kaltaisia rohkeita talouskasvutyökaluja Suomi tarvitsee, useampia eri osa-alueilla, ja tahdon rohkaista arvoisaa valtiovarainministeriä tänäkin keväänä uusiin päätöksiin ennakkoluulottomasti. Kun olen kuunnellut kollegojen puheenvuoroja, niin talouskasvumyönteisyyttä tässä salissa näyttää riittävän. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ennen kuin teen lähitulevaisuutta koskevia ratkaisuja, niin tiedustelen edustaja Aalto-Setälältä, aiotteko puhua lyhyemmin paikaltanne vai pidemmin täältä korokkeelta. [Pauli Aalto-Setälä: Lyhyemmin!] — Olkaa hyvä.

17.53 Pauli Aalto-Setälä kok: Arvoisa herra puhemies! En ole yritystukien suuri ystävä, mutta tämä on hyvä. Tässä kaksi asiaa yhdistyy yhtä aikaa: tämä on selkeä, konkreettinen kasvutoimi, joita me kaikki täällä salissa olemme kaivanneet, ja sitten tämä on taistelua ilmastonmuutosta vastaan. Kaikille ovat tulleet tutuiksi fossiilisen polttoaineen ongelmat, viimeistään silloin, kun nähdään niitten menevän varjolaivaston muodossa romulaivoilla ohi. Siihen pitää puuttua, ja se voi olla meille iso mahdollisuus.

Miksi nämä sitten ovat suuria? 300 miljardia on nyt se pipeline yrityksiä, mahdollisia investointeja, mitä Suomi voisi saada. Mutta ne pitää myös saada kotiin, ja hallituksen ajatus siitä, että tällaisella verohyvityksellä me saataisiin nimenomaan suuria, vaikuttavia inves-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

tointeja Suomeen, tuo työtä, vaurautta, kasvua, ja sillä taistellaan ilmastomuutosta vastaan. Erinomaista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Lähetekeskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähenee loppuaan. Annan nyt vastauspuheenvuoron valtiovarainministeri Purralle, viisi minuuttia tai vähemmän. — Olkaa hyvä.

17.54 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa puhemies! Kiitoksia kansanedustajille tästä vastaanotosta, joka pääosin on positiivinen. Käsittelen myös muutamia kriittisempiä seikkoja, joita sieltä nostettiin esille.

Tosiaan tässä on kyseessä yritystuki, verohyvitysmalli, ja tämäkin keskustelu osoittaa sen, että vaikka erityisesti oppositiopuolueiden on monesti hallituspuolueita helpompi löytää leikkauskohteita yritystukien suunnalta, niin ei niitä kannata kokonaisuudessaan tuomita, varsinkaan tämänlaisessa maailmassa, jossa Suomi joutuu kilpailemaan sellaisissakin asioissa, jotka sille eivät ehkä olisi mieluisia ja luontaisia itsessään. Samaan aikaan mitä tulee siihen, minkälaisia mahdollisia kompensoivia säästötoimia olisi, joita täältä sosiaalidemokraattien leiristä esitettiin yritystukiin, niin lähtökohtaisesti kannatan tietenkin tällaista lähestymistapaa. Mutta huomautan, että tämä hallitus on myös tehnyt säästöjä yritystuista.

Tämä hallitus tavoittelee investointiympäristön houkuttelevuuden lisäämistä monella tavoin, paitsi tänne suuriin nettonollatalouteen kohdistuviin teollisiin investointeihin myös yrityskenttään muuten, sekä pienempiin yrityksiin että keskikokoisiin. Investointipula on se, mistä tämä maa kärsii, ja sen, mitä me voimme tehdä lisätäksemme houkuttelevuutta sangen vaikeissa taloudellisissa, geopoliittisissa ja muissa ympäristöissä, me teemme. Samaan aikaan näkyy oman julkisen taloutemme pieni liikkumavara esimerkiksi siinä, että me emme voi ranskalaisten kanssa lähteä kilpailemaan miljardien jaolla. Toisaalta uskon, että Ranskassa omassa julkisessa taloudessa olisi myös tekemistä, mutta tämä hallitus ottaa nämä kaikki asiat vakavasti.

Arvoisa puhemies! Nämä rajaukset, jotka tähän suuria teollisia investointeja koskevaan verohyvitykseen on tehty, ovat hyvinkin perusteltuja. Monia käsiteltiin täällä jo edustajien puheenvuoroissa. Myös näiden EU:n määrittelemien puitteiden välttämättömyys on huomioitava.

Mitä tulee tähän aikaikkunaan, niin hallitus on todella hereillä siinä, mitä näille kriisi- ja siirtymäpuitteille Euroopan unionissa tulee tapahtumaan. Tällä hetkellä näyttää voimakkaasti siltä, että on mahdollista, että toimet jatkuvat, ja sillä on sitten vaikutuksensa tietenkin myös siihen, mitä Suomi tulee näiden osalta tekemään.

Hallitus tekee monenlaisia uudistuksia, jotka kohdistuvat ja helpottavat myös pienempien yritysten, keskikokoisten yritysten mahdollisuuksia toimia, ja toisaalta on hyvä huomioida, että välttämättä verohyvitysmallit eivät kaikilta osin edes olisi niitä optimaalisimpia. Hallitusohjelmassa paljon puhutaan ja osin on jo täytöntöön pantukin erilaisia luvituksia, regulaatioon kohdistuvia parannustoimenpiteitä, jotka saattavat olla hyvinkin merkittäviä siellä pienempikokoisissakin yrityksissä.

Arvoisa puhemies! Joitakin vuosia sitten näin, että näihin puhtaan energian hankkeisiin — tai silloin niitä kutsuttiin ehkä enemmän vihreän siirtymän hankkeiksi — liittyi myös hyvin paljon erilaista kuplaa, joka oli osin aivan liian romanttinen. Toisaalta halvan velkarahan ja matalien korkojen aikaan näihin oli yksinkertaisempaa uskoa, mutta kun tilanne meni vaikeaksi, inflaatio kiihtyi, energiakriisi syveni, korot nousivat, niin ei ollutkaan enää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

niin yksinkertaista, että tällaisia investointeja Suomeenkaan tulisi aivan liukuhihnalta. Tämä hallitus näitäkin asioita katsoo realistisesti, aidosti eikä lähde myöskään näiden osalta haihattelemaan. Nyt onneksi monet näistä tekijöistä, niin korot kuin inflaatio Suomessa, sähkön hinta ja niin edelleen, menevät tietenkin oikeaan suuntaan, ja meidän taloutemmekin jo kasvaa, mikä on hyvä uutinen, ja investoinnit monella sektorilla lisääntyvät. Tämä hyvitys siltäkin osin istuu juuri oikeaan aikaan. [Puhujan mikrofoni sulkeutuu]

Puhemies Jussi Halla-aho: Olkaa varovaisia niiden nappien kanssa, kiitos. — Ministeri, olkaa hyvä.

Edustaja Lohi puhui luottamuksesta talouteen. Olen tismalleen samaa mieltä. Ylipääntänsä kurjuuden julistaminen päivästä toiseen tilanteessa, jossa meillä joka päivä voidaan uutisista lukea myös positiivisempia näkymiä meidän talouteen... Siitä huolimatta, että näemme myös epävarmuuksia maailman tasolla ja niihin suhtaudumme riittävällä vakavuudella, niin sekin lisää luottamusta Suomessa ja tulevaisuuteen katsomista, että emme ainakaan liioittelisi niitä ongelmia, joita meillä on, ja näkisimme myös sen, miten oikeaan suuntaan sekä hallituksen toimin että muuten taloudessa tällä hetkellä kuljetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.00.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.22.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 4 ja sen käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Bergbom poissa, edustaja Laakso poissa, edustaja Kangas poissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.